

Proloog

2012

‘Stommerd, nou is ie gebroken,’ roept hij naar zijn vriend. Aan de zilveren knop zit nog een klein stukje hout, heel puntig, heel scherp. Ze kijken elkaar aan en beginnen zenuwachtig te lachen. Stiekem hebben ze de wandelstok meegenomen toen de man ‘m had neergezet terwijl hij met de groenteboer stond te praten. Ze waren er hard mee weggelopen, luid schaterend. Hij zou hen nooit kunnen inhalen.

‘Kom, we gooien de ene helft daar achter die heg en het andere stuk gooien we verderop in de sloot.’
Achter de heg ligt de tuin van de pastorie. De aarde, die door tuinman Klaas-Jan net is omgespit, ontvangt als het ware met open armen dit scherpe object.

Deel 1, Hortense Groen, 2012

1.

In het wonderschone Drenthe ligt, ver weg van alle grote autowegen, een dorpje met een paar huizen, wat winkeltjes en een kerk. Eigenlijk kun je niet spreken van een echt dorp, het is meer een buurtschap, waar toeristen doorheen rijden als ze een fietstocht maken. Ze kijken dan naar de enkele huizen met grote tuinen, allemaal keurig verzorgd, en ze zoeken naar een plek om een kopje koffie of thee te gebruiken. Een café of een restaurant is er niet, zelfs geen cafetaria.

Er is wel een boerderij met een bordje waarop is geschreven dat iedereen welkom is voor een kopje koffie of thee, en de boerin maakt ijs van hun eigen verse melk. Op het erf staan stoeltjes en tafeltjes en er zijn een glijbaantje en een wip; ook staat er een groot kippenhuis, waar kinderen de kippen bijna kunnen aanraken. De herrie van auto's en ander verkeer is ver te zoeken. In de voormalige stal is provisorisch een toonbank gemaakt met een koffiemachine en er is een vriezer voor de ijsjes. Er zijn ook vliegen, maar dat kan de pret niet deren.

‘Onze billen beginnen pijnlijk te worden, we hebben al meer dan een uur gefietst.’

De mevrouw met de gele lange broek stapte mopperend van haar fiets.

‘Waarom staat er nergens een bankje waarop we kunnen zitten? Dat flesje water in onze fietstas lest mijn dorst wel, maar een stoeltje erbij is toch wel fijn.’

‘Wat je zegt,’ zei haar vriendin, ‘kijk eens wat een plek om uit te rusten. Midden in de natuur en toch stoeltjes en een tafel, en misschien ook wel een lekkere kop koffie.’

‘Zoekt u maar een plaatsje,’ zegt de boerin, ‘de koffie kom ik bij u brengen.’ Aan hun tafeltje vertelt ze: ‘Door allerlei verregaande maatregelen in de EEG, maar vooral door het opgelegde melkquotum liepen op ons boerenbedrijf de inkomsten terug. We mochten maar een bepaalde hoeveelheid melk aan de fabriek leveren. De teveel geleverde liters worden als boete in mindering gebracht. Het zelf maken van ijs is een van de oplossingen die we binnen ons gezin hebben bedacht om een boete te ontlopen. Bijkomend voordeel is dat de melk in de vorm van ijs nu geld opbrengt. Daarnaast zijn we hier in de zomermaanden begonnen met een rustplaats voor fietsers en wandelaars. We zijn de enige rustplaats met koffie of een eigengemaakt ijsje in de wijde omgeving. Zelf vinden we het gezellig om u te ontvangen, voor ons lijkt het een uitje terwijl u uit bent.’ Ze praat graag en vertelt iedere bezoeker uitgebreid over het wel en wee in haar dorp.

De kerk van Buitenpad staat op een terp, een verhoging midden in het dorp. De deur staat er altijd open. Naast de kerk ligt de woning van de dominee, die er samen met z'n vrouw en een viertal kinderen woont. Het is een ruime woning, met een grote tuin, die overweldigend is in het voorjaar, mooi in de zomer en zelfs in het najaar zoveel schoonheid laat zien dat het eerder een park is dan een tuin.

Tuinman Klaas-Jan is er vele uurtjes in aan het werk. Af en toe leunt ie op zijn spa, zet z'n pet lichtelijk achterover en veegt zijn zweetdruppels weg met een rode zakdoek. De kruiwagen staat altijd naast hem voor het afval uit de tuin, of met nieuwe planten. Hij is als jongeman in dienst gekomen om het buitenterrein bij de kerk en de pastorie netjes te houden.

Het is een protestantse kerk. Sinds de 17^e eeuw voert het protestantisme in Buitenpad en verre omgeving de boventoon. Dat is in de loop van de eeuwen wel eens veranderd; soms was men katholiek, soms protestant. Een overheerser zoals Karel V was aanhanger van het katholicisme; alle inwoners werden als het ware gedwongen zijn godsdienst te volgen. In de 17^e eeuw kreeg het gereformeerde denken meer voet aan de grond. Het is een zaalkerk, een rechthoekig gebouw met spitsboogvensters, waarvan de ingang wordt opgesierd met een dakruiter. Klaas-Jan heeft in de loop der jaren het buitenterrein veranderd in een parkachtige tuin. Er zijn bomen, hortensia's, bloeiende bloemen, een gazon als

een golfbaan en kronkelende paadjes met een paar bankjes. Hij is niet alleen ‘de tuinman’; voor dit park bij de kerk is hij de architect. Een architect die alle plannen ontwerpt, én zelf uitvoert.

Alle inwoners van Buitenpad en soms ook passanten die een glimp waarnemen vanaf de weg brengen een bezoekje aan de tuin en maken een praatje met Klaas-Jan. Zo’n praatje duurt altijd langer dan je van tevoren verwacht, want Klaas-Jan weet niet alleen alles van tuinieren, hij kent ook veel verhalen. De geschiedenis van het dorp en haar bewoners is haarfijn in zijn geheugen bijgehouden, alhoewel bij het woordje ‘haarfijn’ best een korreltje zout gelegd mag worden. Sommige verhalen zijn aangedikt of geromantiseerd. Hij is een kostelijk verteller en gaat graag met z’n gasten op een van de bankjes in de tuin zitten.